

Program „Czytanie zbliża”

Realizowany w ramach kampanii społecznej

„Cała Polska czyta dzieciom”

Opracowanie i prowadzenie zajęć: Elżbieta Skawińska.

Realizacja: rok szkolny 2006/2007

Wstęp:

Codziennie czytanie dziecku dla przyjemności jest najskuteczniejszym sposobem wychowania człowieka samodzielnie myślącego, posiadającego wiedzę i umiejętność jej poszerzenia, człowieka kulturalnego, etycznego, z wyobraźnią, który umie sobie radzić w życiu przy pomocy rozumu.

Głośne czytanie nie tylko zbliża ludzi ale stanowi również potężną stymulację dla mózgu i pomaga dzieciom niepełnosprawnym w przezwyciężaniu wielu problemów zdrowotnych i rozwojowych. W książce „Reading-Aloud Handbook (Podręcznik głośnego czytania) Jima Trelease, opisany jest przykład 10-letniej Jennifer Thomas, dziewczynki z zespołem Downa, której rodzice czytali od pierwszych tygodni życia i która w czwartej klasie szkoły przewyższała wiedzą, zrozumieniem tekstu i bogactwem słownictwa swych zdrowych rówieśników. Inny przykład to przypadek Stevena Kusimy z Hawajów urodzonego z głębokim upośledzeniem umysłu, który według diagnozy lekarskiej miał nigdy nie chodzić i nie mówić, a który dzięki matce stosującej masaż oraz głośne czytanie, w wieku trzynastu lat mówił, chodził, czytał i pisał na poziomie rówieśników. Wśród polskich przykładów jest 6-letnia Zuzia, córka Elżbiety Olszewskiej, dyrektorki Toruńskiego Oddziału Fundacji ABCXXI - Program Zdrowia Emocjonalnego. Zuzia urodziła się niewidoma, z genetyczną chorobą zwaną Anomalią Petersa. Lekarze przewidywali ciężkie upośledzenie dziecka. Tymczasem Zuzia, której rodzice oprócz innych zabiegów rehabilitacyjnych bardzo dużo czytają, rozwija się doskonale, ma bogaty zasób słów, konstruuje piękne zdania, zna na pamięć wiele wierszyków, piosenek i książeczek, jest dowcipna i inteligentna.

Rodzice dzieci niepełnosprawnych oraz ich opiekunowie i wychowawcy mogą głośnym czytaniem ogromnie pomóc dzieciom w rozwoju. Wielu z nich nieświadomie to robi, ale nadal wielu, zbyt wielu nie wie, jak ważne jest dla rozwoju mózgu dzieci stymulowanie językowe poprzez czytanie.

Rodzice nie zdają sobie sprawy ile tracą ich dzieci i te zdrowe i te niepełnosprawne bez kontaktu z książką, językiem pisany, dużo bogatszym niż język potoczny. Czytanie uczy myśle-

nia, rozwija wyobraźnię, przynosi ogromną wiedzę o świecie. Czytanie pozwala na bliski kontakt emocjonalny dziecka z rodzicem i jest to wartość nie do przecenienia w dzisiejszym świecie.

Najcenniejszą rzeczą, jaką możemy ofiarować dzieciom niepełnosprawnym oraz ich sprawnym rówieśnikom, jest dar miłości, poczucia bezpieczeństwa, przynależności i własnej godności. Dążymy do tego, aby niepełnosprawne dzieci nie żyły w izolacji, lecz aby uczestniczyły w naszym codziennym życiu, by ich obecność była oczywista.

Nauka, wspólne przebywanie to nie tylko rozwijanie umysłu, ale również praca nad kształtowaniem charakteru wspólnie dzieci sprawnych i niepełnosprawnych. Charakter każdego z nas przesądza o tym, kim jesteśmy, jak żyjemy i jak traktujemy innych ludzi. To od niego zależy, jakich dokonujemy wyborów, kim się otaczamy, jaki mamy stosunek do świata, jakie stawiamy sobie cele, co jest dla nas w życiu najważniejsze.

W tym celu opracowany został program „Czytanie zbliża”, którego głównym założeniem jest nauczanie dzieci porozumiewania się, wzajemnego kontaktowania wolnego od lęków i uprzedzeń. Odbiorcami programu są wychowankowie świetlicy, uczniowie klas I-III oraz uczniowie I klasy integracyjnej.

Cele główne :

- wzajemne poznanie się i integrowanie dzieci niepełnosprawnych i zdrowych podczas wspólnych imprez czytelniczych;
- przygotowanie uczniów do tego, by lepiej radzili sobie z rozwiązywaniem problemów, by lepiej rozumieli siebie i swoje uczucia, a poprzez zabawę nauczyli się współpracy oraz dostrzegania i szanowania odmienności innych dzieci;
- kształtowanie umiejętności obcowania z ludźmi, dostrzeganie i szanowanie potrzeb otoczenia, tolerancji, rozumienia swoich i cudzych uczuć.

Cele szczegółowe:

- integracja, rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów;
- rozwijanie samodzielności i niezależności;
- kształtowanie charakteru i pozytywnych postaw, odporności na stres;
- uczenie otwartości wobec innych ludzi;
- budowania poczucia bezpieczeństwa;
- poszerzenie wiedzy dzieci;
- udział w kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom”;
- wzrost rozumienia czytanych tekstów;
- poprawienie koncentracji i wydłużenie się przedziału uwagi;

- skłonienie do refleksji i krytycznego myślenia;
- kształtowanie nawyków czytania „ku radości”, „dla poprawienia nastroju”;
- powstanie więzi między odbiorcami programu;
- wzrost zaangażowania rodziców do czytania dzieciom w domu.

Metody pracy z grupą:

rundka, elementy burzy mózgów, zabawa, wizualizacja, gry i zabawy interakcyjne, tańce integracyjne, rysunki, pogadanka, origami, niedokończone zdania, teatryki, rozmowy swobodne i kierowane, odgrywanie ról, elementy metody Weroniki Sherborne

Aktywność:

zbiorowa, indywidualna, grupowa

Przebieg zajęć regulują zasady:

- **życzliwości i tolerancji** – jesteśmy dla siebie mili, słuchamy siebie nawzajem,
- **dyskrecji** – to czego się dowiemy o sobie pozostaje naszą tajemnicą,
- **dobrowolności** – mamy prawo odmówić udziału w ćwiczeniu lub odpowiedzi na pytanie.
- **zaangażowanie prowadzącego** – przyjazny sposób kontaktowania się z dziećmi, reagowania na trudne sytuacje, dzielenie się z uczniami swoimi uczuciami, doświadczeniami, poglądami,
- **porządek w grupie** – umiejętność panowania nad grupą poprzez ustalenie regulaminu (kontraktu) i egzekwowanie go,
- **organizacja przestrzeni** – dobór odpowiedniej Sali, ustawienie krzeseł w kręgu itp.
- **dostosowanie metod do możliwości intelektualnych** uczestników – modyfikowanie metod, łączenie ich, by zadania nie były zbyt łatwe ani zbyt trudne.

Szczegółowe treści programowe:

Ćwiczenia i zabawy skonstruowane są tak, aby dzieci kształciły umiejętność mówienia o sobie, o przeżywanych emocjach oraz potrafiły szukać wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Podczas zajęć powinno się stworzyć specyficzny nastrój i zrelaksować uczniów. Nie można zapomnieć, że zajęcia te mają inny charakter niż lekcje. Nie mogą kojarzyć się z przymusem, obowiązkiem szkolnym, ale z przyjemnością, radością i zabawą. Zajęcia opierają się na literaturze dla dzieci: krótkich opowiadaniach, bajkach i wierszach. Towarzyszy im odpowiednio dobrana muzyka: relaksująca i wyciszająca lub żywa i skoczna.

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Cele ogólne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Spodziewane efekty</i>
1	Poznajmy się (dwa lub trzy spotkania pod takim hasłem).	– wstępna integracja i poznanie grupy; – przełamywanie onieśmienia; – rozwijanie umiejętności rozmowy; – ustalenie i przestrzeganie reguł obowiązujących w zabawie i pracy.	1. Czytanie bajki M. Molickiej „Dziewczynka z obrazka” (<i>zbiór „Czarodziejskie bajki” s. 15</i>) 2. Rozmowa o lęku przed odrzuceniem przez grupę, o przyjaźni 3. Opracowanie regulaminu- kontraktu 4. Zabawy: „Nić porozumienia”, „Ludzie do ludzi” 5. Taniec integracyjny. 6. Czytanie opowiadania „Pierwszy dzień” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s.84</i>) 7. Czytanie opowiadania „Piłka w niebieskie paski” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s.57</i>) 8. Rozmowy kierowane. 9. Zabawy dydaktyczne. 10. Wczuwanie się w role. 11. Odczytanie listu Oli <i>zbiór „Zaczarowane słowa” s. 63.</i>	Dzieci: – nauczą się poznawać nawzajem, określać innych i siebie samych; – nabiorą pewności siebie, ośmielą się; – nauczą się lepiej rozumieć siebie nawzajem; – będą zwracały uwagę na fakt, że iż każdy człowiek posiada pozytywne i negatywne cechy- zrozumieją, że nie ma idealów.
2	Szukam przyjaciela (kilka spotkań pod takim hasłem).	– uświadomienie roli przyjaźni w życiu; – wzbudzanie empatii; – budzenie uczuć opiekuńczych w stosunku do ludzi pokrzywdzonych; – rozwijanie pomysłowości uczniów.	1. Wykonywanie wizytówek, praca z 2. „ Dekalogiem przyjaźni”. 3. Rozmowa kierowana. Czytanie tekstu J.E.Kucharskiego pt „Wawa i jej pan”. (<i>zbiór „Czarodziejskie bajki” s.24</i>) 4. Zabawa w charakterystyki. 5. Zabawa – najważniejsze zachowania przyjaciela. 6. Aforyzmy o przyjaźni. 7. Czytanie opowiadania „Dwóch przyjaciół na całe życie” (<i>ze zbioru „Ania się nudzi” s.30</i>) - podział tekstu na fragmenty, odpowiedzi na pytania, dyskusja. 8. Kto jest głupi na podstawie opowiadania „Jak tygrys”. (<i>ze zbioru „Ania się nudzi” s. 91</i>). 9. Opowiadanie pt. „Chcę mieć przyjaciela” (<i>ze zbioru „Zaczarowane słowa” s. 9</i>) 10. Rozmowa na temat różnic i podobieństw między ludźmi na podstawie tekstu „Serduszko” (<i>zbiór „Zaczarowane słowa” s. 21</i>) 11. Zajęcia plastyczne „ Mój wesoły portret”. 12. Zabawa integrująca „Szukam przyjaciela”.	Dzieci: – nauczą się podporządkowywać regułom i normom oraz poleceniom wydawanym przez osobę prowadzącą; – będą potrafiły współdziałać w zespole; – uświadomią sobie, że w zespole można czuć się bezpiecznie, łatwiej pokonać trudności; – będą odpowiedzialni w okazywaniu uczuć.
3.	Wesołe miasto (trzy spotkania).	– rozwijanie umiejętności odczytywania emocji i nastrojów; – kształcenie umiejętności koncentrowania uwagi; – budzenie wyobraźni i twórczej inwencji uczniów.	1. Niedokończone zdania (jestem wesoły, gdy ..., jestem smutny, gdy ...) 2. Zabawa w odgadywanie emocji i nastrojów. 3. Czytanie wybranych fragmentów utworu A. Gruszki pt. „Baśń o skradzionej radości” (<i>zbiór „Czarodziejskie bajki” s. 35.</i>) 4. Zabawa w dziennikarzy „Głos Wesołego Miasta”. 5. Opowiadanie „Zaczarowane słowa” (<i>zbiór „Zaczarowane słowa” s. 13</i>) 6. Miłe słowa i serduszka – zabawa. 7. Zabawy związane z opowiadaniem „Wesołe i smutne miny” (<i>zbiór „Zaczarowane słowa” s. 35</i>). 8. Czytanie opowiadania „Olbrzym Kamienio-gryz” (<i>zbiór „Ania się nudzi s. 22</i>).	Dzieci: – będą umiały rozpoznać i nazywać uczucia przeżywane w różnych sytuacjach, akceptować uczucia przeżywane przez inne osoby; – będą odważnie realizować własne cele- śmiało kroczyć do przodu.

4.	Dobra rada księżycy. (pięć spotkań)	– rozwijanie umiejętności radzenia sobie z problemem ; – rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uczuć; – uwrażliwienie na konieczność właściwego odnoszenia się do kolegów.	1. Niedokończone zdania (dzisiaj jestem...) praca na dużym formacie papieru. 2. Praca w grupach – jaki jest bohater czytanego opowiadania. 3. Wysłuchanie opowiadania C. Nitsch „Historia o Tomku Tralala i księżycu”. 4. Zabawa „Pole uczuć”. (<i>zbiór „Czarodziejskie bajki” s. 44</i>) 5. Nie mogę poradzić sobie z własną złością – rozmowy po wysłuchaniu opowiadania „Tygrys – Małgosia” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s.103.</i>) 6. Wierność, ból wywołany rozstaniem różne oczekiwania, zawiedzione nadzieje – opowiadanie „Radość Laury” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s. 100</i>) 7. Egoizm, wykręcanie się od czegoś – opowiadanie „Michał beze mnie” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s. 74</i>) 8. Zazdrość- opowiadanie pt. „Księżniczka Cytronetka” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s. 11</i>) 9. Zapoznanie z opowiadaniem „Chciałem wam powiedzieć” (<i>zbiór „Zaczarowane słowa” s. 19.</i>) 10. Pokonać trudności – opowiadanie „Chora rączka” i „Kłopot” (<i>ze zbioru Zaczarowane słowa” s. 53,55</i>) 12. Zabawa plastyczna „Rysuj dalej”. 13. Rozmowa kierowana na temat wzajemnej pomocy połączona z zabawą „Naleśnik”. 14. Sytuacje, które wywołują złość dzieci na podstawie opowiadania „Chmura gradowa” (<i>„Zaczarowane słowa”s. 57.</i>) - odgrywanie scenek dramatycznych.	Dzieci: – będą umiały rozpoznać i nazywać swoje oraz cudze uczucia; – uświadomią sobie, że za własne postępowanie i własny, samodzielny wybór ponosi się odpowiedzialność; – będą wiedzieć, iż każdy ma prawo czuć złość, wściekłość itp. – będą umiały dostrzec i przewycięzać napiętą sytuację w grupie.
5.	Agresywny niedźwiadek (cztery spotkania)	– uwrażliwienie uczniów na konieczność właściwego odnoszenia się do kolegów; – kształtowanie umiejętności obrony swoich praw bez agresji; – budzenie wiary w zwycięstwo dobra nad złem; – rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.	1. Kończenie wylosowanych niedokończonych zdań. (Gdy kolega mnie uderzy, wtedy czuję ..., Lubię, gdy inni ... itp.) 2. Wysłuchanie bajki C. Nitsch pt. „Opowieść o Timie, który wszystkich wprawiał w przerażenie” (<i>zbiór „Czarodziejskie bajki”</i>). 3. Rozmowy kierowane na temat agresji. 4. Dyskusja grupowa. 5. Taniec integracyjny. 6. Zabawa „Wchodzenie do jeziora”. 7. Czytanie opowiadania „Najładniejsze kłębuszki” (<i>zbiór „Zaczarowane słowa” s. 41</i>) 8. Ocena postępowania bohaterów opowiadania – rozmowa, dyskusja. 9. Zabawa „Powódź - upał”. 10. Konfliktowe sytuacje na podstawie opowiadania „Bajka o dwóch kogutach” oraz „Smutne kurczątko” (<i>„Zaczarowane słowa” s. 45, 49</i>) 11. Zrozumieć przyjaciółki na podstawie opowiadania „Anna - Kujon” (<i>zbiór „Ania się nudzi” s. 95.</i>) 12. Każdy z nas ma wady i zalety - przeczytanie opowiadania „Mateusz” (<i>zbiór „Zaczarowane słowa” s.59</i>) 13.	Dzieci: – nauczą się pokonywać przeszkody bez używania przemocy, za pomocą pomysłowości; – będą umiały wykazywać w danej sytuacji swe mocne strony; – uświadomią sobie przyczyny stanów wściekłości i agresywnych zachowań; – uświadomią sobie szkodliwość negatywnych zachowań, przejawianych w życiu codziennym; – będą wiedziały, że każdy ma równe prawa i swoje potrzeby, z którymi należy się liczyć.

6.	Nowy brat	– kształtowanie postaw opiekuńczych w stosunku do młodszego rodzeństwa; – budzenie przyjaznych uczuć w stosunku do drugiego człowieka; – pogłębianie empatii.	1. Praca w grupach- rozwiązywanie zagadek. 2. Swobodne wypowiedzi na podstawie własnych przeżyć i doświadczeń – rodzeństwo w moim życiu. 3. Wysłuchanie noweli 4. M. Konopnickiej pt. „Franek”. „Żywy obraz” - osoby występujące w noweli. 5. Pisanie listu do Franka w imieniu Karolka. 6. Zabawy z piłką – imię plus przymiotnik na tę samą literę np. Ania – Anielska	Dzieci: – wiedzą co to jest rodzina, jakie są prawa, obowiązki i zadania członków rodziny; – wzmocnią poczucie przynależności do rodziny; – wykażą zrozumienie wobec młodszego rodzeństwa; – wiedzą, że zazdrość to rujnujące uczucie.
7.	Jak zajączek przestał się bać? (trzy spotkania)	– kształtowanie umiejętności radzenia sobie z lękiem; – rozwijanie umiejętności współpracy w grupie; – przełamywanie onieśmienia , integracja grupy.	1. Niedokończone zdania np. Boję się, gdy ... Nie boję się, gdy ... 2. Czytanie bajki pt. „Kiedy dziecko jest lękliwe - opowieść o małym tchórze” („Czarodziejskie bajki” s. 59). 3. Wykonywanie rekwizytu – uszy zająca-praca w parach. 4. Scenka dramatowa. 5. Jak się czułem w mojej roli – wymiana zdań. 6. Zabawa „Lęki precz”. 7. Taniec integracyjny. 8. Tylko ktoś naprawdę głupi niczego się nie boi - opowiadanie „Próba odwagi Tomka” (zbiór „Ania się nudzi” s. 93.) 9. Rozmowy w kręgu. 10. Scenka dramatowa: Jak czuł się Tomek.	Dzieci: – nauczą się lepiej rozumieć siebie nawzajem; – nabiorą pewności siebie, ośmielą się; – będą pomagały innym w kłopotach; – będą umiały współpracować z innymi, uzgadniać wspólną drogę działania; – pokonają swoje lęki.
8.	Strachy na lachy	– rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć; – stworzenie atmosfery bezpieczeństwa; – przezwyciężanie uprzedzeń i przesądów; – uaktywnienie wyobraźni.	1. Teatryk cieni. 2. Czytanie opowiadania C. Nitsch pt. „Opowieść o Pomponiku, który boi się ciemności” (ze zbioru „Czarodziejskie bajki” s. 64). 3. Wiersz połówkowy pt. „Baba Jaga zza kominą” („Czarodziejskie bajki” s. 63). 4. Taniec integracyjny. 5. Wiersz „Ciemnego pokoju nie trzeba się bać” E. Szemburg – Zarembina. 6. Rundka z maskotką . 7. Zabawa w rozpoznawanie uczuć (rysunki ilustrujące uczucia są na CD- ROM)	Dzieci: – potrafią rozpoznawać i nazywać uczucia przeżywane w różnych sytuacjach; – akceptują uczucia przeżywane przez inne osoby. – będą dobrze czuć się w grupie.
9.	Strach ma wielkie oczy	– pobudzenie wyobraźni i twórczego fantazjowania; – kształcenie umiejętności radzenia sobie z lękiem.	1. Wiersz pt. „Przytul stracha” M. Strzałkowska(zbiór Czarodziejskie bajki” s.69). 2. Rozmowa kierowana. 3. Wykonanie postaci stracha techniką kolażu. 4. Zabawy muzyczno- ruchowe. 5. 5 Zabawa- tworzymy krąg bez strasydeł.	Dzieci: – posiadają silną więź przynależności do grupy; – posiadają wiedzę jak radzić sobie z lękiem.
10.	Niesamowite spotkanie (trzy spotkania)	– rozwijanie wyobraźni poprzez twórcze działania plastyczne ; – tworzenie baśni inspirowanej niezwykle przedmiotami; – wzmacnianie wiary we własne siły.	1. Niedokończone zdania. 2. Twórcze układanie bajki. 3. Malowanie bohaterów baśniowych. 4. Taniec integracyjny. 5. Czytanie opowiadania „ Pomóż mi”(zbiór „Zaczarowane słowa” s. 43) 6. Jak pomóc księżniczce na podstawie opowiadania „O księżniczce, która nie mogła urosnąć”(zbiór „Ania się nudzi” s. 36) 7. Zabawy plastyczne. 8. Zabawa dydaktyczna związana z tekstem „O chłopcu, który potrafił zatrzymać czas” (Zbiór „Ania się nudzi” s. 60). 9. Wizualizacja .	Dzieci: – nauczą się dostrzegać w sobie pozytywne cechy; – uświadomią sobie, że każde z nich robi coś szczególnie dobrze; – będą podejmować twórczą współpracę w zespole.

11.	Rozterki wróżki	– rozwijanie umiejętności dyskusowania ; – kształcenie umiejętności wyrażania swoich stanów emocjonalnych; – doskonalenie umiejętności zgodnej zabawy; – wzbudzanie chęci przeżycia artystycznej przygody i dogłębnego poznania cech wykonywanego przedmiotu.	1. Spotkanie z wróżką. 2. Zabawa „ Imię i gest”. 3. Odczytanie bajki A. Tyszki, „Wróżka” (<i>zbiór „Czarodziejskie bajki” s. 75</i>) 4. Wymyślamy tytuły do fragmentów bajki. 5. Zajęcia plastyczne- wykonanie wróżki techniką orgiami. 6. Układanie dobrych życzeń. 7. Losowanie dobrych życzeń dla siebie - przygotowanych przez prowadzących zajęcia.	Dzieci: – zwiększą zdolności do nawiązywania kontaktów interpersonalnych; – przezwyciężą uprzedzenia i przesady; – będą akceptować wygląd swój i innych ludzi;

Ewaluacja:

Program oceniony zostanie na podstawie wyników ewaluacji wspierającej (prowadzonej w toku jego realizacji) oraz ewaluacji całościowej (która podsumuje wdrożenie programu). Zmienne informujące o efektywności pracy według programu to następujące wskaźniki podlegające obserwacji:

- zainteresowanie uczniów treścią i formą programu;
- „zarazenie optymizmem”;
- przezwyciężenie uprzedzeń, oporów i przesądów;
- akceptacja wyglądu zewnętrznego swojego i innych rówieśników;
- zaakceptowanie dzieci niepełnosprawnych w szkole, w świetlicy, w naszym codziennym życiu;
- empatia i umiejętność współpracy w grupie.

Bibliografia:

Materiały promocyjne „Cała Polska czyta dzieciom”

Geisler Ursel, Viehoff Hanne, *Ania się nudzi i inne opowiadania dla dzieci w wieku od 4 do 10 lat*, wyd. JEDNOŚĆ, Kielce 2003

Niewola Dorota, *Zaczarowane słowa*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2002

Sieczczyńska Danuta, *Praca w świetlicy z elementami socjoterapii dla uczniów szkoły podstawowej*, Wydawnictwo „KOREPETYTOR”, Płock 2005

Wilanowska Ewa, Walczak Joanna, *Czarodziejskie bajki*, Wydawnictwo KLANZA 2005